

нието (1821 г.) избѣгва въ Гърция за да влѣзе [въ редоветѣ на възтаналитѣ.

Участието на Сливенци въ Завѣрата върху Ромѣнска почва.

Ако Сливенци не сж били честити съ готвеното възстание въ самата България, тѣ се прославятъ далечъ отъ родния си градъ и вѣнъ отъ България. Най-видния отъ тѣхъ е *Сава Бинбаши*. Неговото минало и дѣйность поглѣщатъ въ очитѣ на българитѣ цѣлата *завѣра* въ Ромѣния, за да бжде позната подъ името *Савовата кавга* или *Савовото мурабе*.

Ако слушаме разнитѣ автори, ще излѣзе, че *Сава* е роденъ на много мѣста. Даже нѣкои не пишатъ, че е българинъ. Всичко това се обяснява съ вѣка и непознаването на мѣстнитѣ дани.

Споредъ *Гордонъ* (преведенъ отъ английски на нѣмски въ *Цинкайзенъ*) *Сава* е „грѣкъ“ отъ Архипелага, а по *Пукевилъ* — отъ „Епиръ“.¹⁾ Първия, който писа, че *Сава*, освенъ дѣто не е грѣкъ, но българинъ и то отъ *Сливенъ*, бѣ писателя *Гинчовъ*, който е записалъ една отъ пѣснитѣ му и събралъ свѣденіята си за смърта му въ Букурещъ отъ живи тамъ стари власи и българи.²⁾

Гърцитѣ, а и чуждитѣ писатели подиръ тѣхъ, не само, че не познавали българитѣ, но не сж искали да ги считатъ за отдѣлна нация. Всички, които сж участвували въ „завѣрата“ въ 1821 г. споредъ тѣхъ сж гърци, но безразлично отъ дѣ родомъ: отъ Епиръ или отъ Архипелага или пъкъ отъ „Румелия“. Това ще стане още по-ясно малко по-долу, когато говоримъ за прочутия кавалерийски главатаръ въ самата Гърция. *Х. Петро*.

Името на *Сава Бинбаши* се среща още въ първитѣ страници на всички чужди трудове по *завѣрата* („грѣцка ре-

¹⁾ II, 311. Споредъ Финлей (History of Greece VI, 122): Savas a greek of Patmos. Сжщото твърди и Фотино въ ромѣнския преводъ на грѣкия оригиналъ: Aceustû Sava era din insula Patmos. p. 51. Сжщото споредъ Гервинусъ и Pzokesch-Osten,

²⁾ Почтенния В. Беронъ съвсѣмъ погрѣшно пише, че Злати К°окалчоолу е отъ Жеравна, а Сава Бинбаши отъ Шуменъ (въ археол. му белѣжки за Търново). Руския писателъ Липранди, като твърди, че Сава е българинъ, счита го за родомъ отъ Солунъ вмѣсто Сливенъ. Папаригопуло въ Ιστορία του Ἑλληνικοῦ ἔθνους, T. V, p. 707, загатва, че както Сава, тѣй и капитанъ Йоргакъ началници на българо-грѣцкитѣ волентири въ Ромѣния, сж били порано арматоли (мартолози). Последнитѣ, както се знае, бѣха на турска служба най-вече въ солунско и сѣверна Гърция. Е ли биль Сава арматолски капитанъ въ Солунъ, не се знае, но, както ще се види, единъ сливенецъ е биль бюлюкъ-башия тамъ. Възможно е, той да е сжщия Сава. За сливенския произходъ на Сава прѣвъ заблѣза извѣстния Цани Гинчевъ. Мсб., год, II, 140.